



**HALDEN** KOMMUNE  
Miljø og landbruk

## Nyhetsbrev august 2023

### Endringer i gårdskart

Det nærmer seg frist for oss å rette opp feil i gårdskart. Av flere årsaker er det lurt å gjøre seg godt kjent i kartfunksjonene hos NIBIO. Nå er det tida for å sjekke at arealene du driver er registrert med rett markslag og rett markslagsgrense. Med markslag mener vi fulldyrket jord (jord som kan pløyes og høstes maskinelt), overflatedyrket jord (jord som ikke kan pløyes, men høstes maskinelt), innmarksbeite (areal som kan benyttes som beite, men ikke høstes maskinelt, hvor minst 50 prosent av arealet er dekket av grasarter/beitetålende urter).

[Gårdskart finner du hos NIBIO.](#)

For å få med endringer innen årets søknadsomgang må eventuelle endringer/feil markslag i gårdskartet sendes inn til oss innen 20.08.2023.

Tegn inn endringen i kart og send til [kari.schjerpen@halden.kommune.no](mailto:kari.schjerpen@halden.kommune.no).

Det er bare markslag vi kan justere, ikke eiendomsgrenser.

### Produksjonssvikt

Dersom det under vekstsesongen oppstår en ny årsak til produksjonssvikt, som f.eks. flom eller haglbyge, må det sendes inn ny melding, selv om det tidligere er sendt inn melding pga. forsommertørken. Dette er fordi formålet med meldingen er at kommunen skal ha mulighet til å foreta en stedlig kontroll for å vurdere skadeårsak. Det er ikke mulig å oppdatere tidligere innsendt melding, derfor må dere sende inn ny melding.

Husk å gi melding til kommunen så fort du har mistanke om at skade kan ha oppstått.

[Melding gir du elektronisk via egen tjeneste i Altinn](#)

### Om produksjonssvikt 2023

Dette er tiltakene som er satt i verk for vekstsesongen 2023:

- Kornarealer som høstes som grovfôr eller beites kan likevel få arealtilskudd for korn
- Generell dispensasjon for krav om fôropptak på beite

- Grønngjødslingsarealer kan høstes til fôr eller beites
- Man kan få RMP-tilskudd til ingen/utsatt jordarbeiding ved såing av ettervekst ved såing innen 1. august. Les mer på hos landbruksdirektoratet.

Vi bemerker spesielt:

**Høsting av korn som grovfôr: Gi beskjed til Landbrukskontoret når du skal gjøre det.** Foretak som velger å fôrhøste eller beite umodent korn på deler eller hele åkeren, vil få tilskudd ved produksjonssvikt beregnet som i vekstgruppe korn.

#### **Veiledning for søker og for Statsforvalteren ved beregning av tilskudd:**

Det høstede eller beitede grovfôret regnes om til korn, som del av skadeårets avling for kornarealet. Statsforvalteren skal legge bestemmelsene i sats- og beregningsforskriften §9 (Skadeårets avling – produksjonssvikt grovfôr i foretak med husdyr) til grunn for beregning av antall FEm grovfôr som er høstet eller beitet på kornarealet. Antall FEm regnes deretter om til kg korn, der 1 FEm tilsvarer 1 kg korn.

Ved søknad om tilskudd ved produksjonssvikt, fyller foretaket ut én søknad samlet for det opprinnelige kornarealet. Dersom foretaket har høstet deler av arealet som modent korn og deler av arealet som umodent korn til surfôr eller ved beiting (omregnet til korn), utgjør skadeårets avling summen av dette. For å kunne beregne høstet grovfôravling på arealet, må foretaket oppgi avlingsmengde i antall rundballer eller m<sup>3</sup> silo. For å kunne beregne avling tatt opp på beite, må foretaket oppgi dyreslag, antall dyr og antall beitedager.

Foretakets gjennomsnittsavling fastsettes i kg/dekar for hver enkelt vekst og basert på dokumenterte salgskvanta, i henhold til gjeldende regelverk.

#### **Husk Miljøkravene!**

Alle som driver jordbruk i Halden har miljøkrav. Halden er delt i sone 1 og 2. Sone 2 har to ekstra krav. Det gjelder nå å holde tunga rett i munnen og huske på at de som hjelper til i drifta også er godt kjent med regelverket. RMP-tilskuddene skal være med på å kompensere for redusert avling og driftsulemp. Tilskuddene sammenfaller forholdsvis godt med kravene.

1. Først og fremst: det skal aldri jordarbeides nærmere enn to meter fra nedløpskummer for overflatevann og grøfteutløp.
2. Erosjonsutsatte dråg skal ikke jordarbeides om høsten. Dersom du planlegger å jordarbeide (pløye/lett høstharve e.l.) på arealer som drenerer til/heller mot et dråg der det eroderer må du ha sådd gras i 6 meters bredde innen 1. juli (grasdekt vannvei). Grasdekket skal være flerårig, og fornyes sjeldnere enn hvert 3. år. Du vet selv hvilke dråg som har erosjonsproblemer. Dersom du direktesår er det ingen spesielle krav til plantedekke i dråget. Husk at du kan få RMP-tilskudd til grasdekte vannveier (6 meter brede, godt etablert).

3. Det skal være buffersone gjennom vinteren langs alle vassdrag som mottar avrenning fra fulldyrka jord. Buffersonen kan bestå av naturlig vegetasjon. Dersom det er mindre enn 8 meter naturlig vegetasjon mellom fulldyrket jord og vassdrag må du kompensere med gras eller stubb dersom du skal jordarbeide om høsten. Se tabell i veileder om regionale miljøkrav, side 9. Grasdekt kantsone skal sås innen 1. juli slik at den er godt etablert. Dersom du direktesår høstkorn, trenger du ikke tenke på å etablere kantsone. Husk at du kan få RMP-tilskudd for grasdekt kantsone langs vassdrag.
4. Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten. På flomutsatte arealer der flom fører til erosjon skal du ha sådd 6 meter grasdekt kantsone uansett om du skal jordarbeide eller ikke. Du kan direkteså høstkorn eller fangvekster. Du vet selv hvilke arealer som er flomutsatt. Husk at du kan få RMP-tilskudd dersom du lar flomutsatt areal overvintre i stubb eller gras.
5. Arealer med stor eller svært stor erosjonsrisiko skal ikke jordarbeides om høsten, men lett høstharving til høstkorn eller høstoljevekster er likevel tillatt dersom kravene i pkt. 2, 3 og 4 er ivaretatt. Lett høstharving defineres som harving som ikke er dypere enn 10 cm. Det skal i utgangspunktet være minst 30 prosent planterester i overflaten rett etter harving, men i år gis det unntak fra dette pga. tørke og fôrmangel. Du kan direkteså høstkorn eller fangvekster på arealer med stor eller svært stor erosjonsrisiko. Husk at du kan få RMP-tilskudd til åker i stubb, gras på erosjonsutsatt areal, direktesådd høstkorn og fangvekster og lett høstharving til høstkorn!
6. Minst 60 prosent av det fulldyrkede arealet skal overvintre med stubb, gras, direktesådd fangvekst eller direktesådd høstkorn. Lett høstharving til høstkorn eller høstoljevekster tillates likevel dersom det sås innen 20. september. Det betyr at i teorien kan du pløye 40 prosent av arealet ditt og lett høstharve til høstkorn på 60 prosent av arealet ditt. Forutsetter at krav 2, 3, 4 og 5 er fulgt.

Du kan lett høstharve til fangvekster, men da må du huske på at du ikke er berettiget stubbtilskudd.

#### **Nyttige sider:**

- [Veileder regionale miljøtilskudd 2023](#)
- [Kart over virkeområder for de regionale miljøkravene](#)
- [Ofte stilte spørsmål om regionale miljøkrav](#)

#### **Unngå spredning av hønsehirse i innhøstinga!**

Ugraset hønsehirse sprer seg raskt, og flere i området opplever stor forekomst av hønsehirse på jordene sine. Sørg derfor for god rengjøring av treskeren og halmpressing etter tresking på områder med hønsehirse, eventuelt å treske områdene med hirse til slutt.

[Se NLR informasjonsbrosjyre om hønsehirse.](#)

## Viltforvaltning

Jakttiden for voksen rådyrbukk startet 10. august. Øvrig jakt på rådyr starter 25. september. Fellingstillatelser er sendt ut fra kommunen i juni.

Rådyr og villsvin skal ikke lenger rapporteres via jakt- og fangstrapperten til SSB. Etter at jeger har rapportert felte rådyr i Hjorteviltregisteret eller appen Sett og skutt, vil valdansvarlig representant kontrollere og rapportere felte dyr videre til kommunen. Kommunen sammenstiller tallene for alle vald i sin kommune, og rapporterer dette til SSB. Dette har fungert godt for hjort og elg, og fra høsten 2023 blir dette den eneste måten å rapportere felte rådyr.

Vi anbefaler at jegerne laster ned mobilappen Sett og skutt og bruker appen til å fortløpende rapportere felte rådyr der, og fyller ut tilleggsopplysninger om det felte dyret. I appen får du god oversikt over dyrene du har skutt, og når du bruker appen blir jobben lettere for både valdansvarlig og kommunen.

Rapporteringen kan også gjøres direkte i Hjorteviltregisteret dersom du ikke ønsker å bruke appen. Hvis digitale løsninger ikke er mulig eller ønskelig, kan papirskjema fortsatt benyttes.

Dersom jeger ikke har rapportert via appen eller direkte i Hjorteviltregisteret, må valdansvarlig representant innhente opplysninger fra jeger og selv legge det inn i Hjorteviltregisteret.

Halden kommune tildeler brukerrettigheter i Hjorteviltregisteret for valdansvarlige for rådyrvald. Det sendes ut en epost til valdansvarlige om dette.

Spørsmål til dette, ta kontakt med Bjørnar Strøm-Hågensen.

## Fugleinfluensa – status

Det påvises fugleinfluensa hos et stadig økende antall ville fugler i Norge. Dette omfatter flere arter, men i år rammer sykdommen særlig truede arter som krykkje og andre måkearter. I Finnmark har det pågått et omfattende utbrudd siden begynnelsen av juni. Smitten sirkulerer blant ville fugler, og Mattilsynet må ta høyde for at utbrudd med et stort antall syke og døde villfugl kan oppstå også i andre deler av landet. Du som har fugler, enten om det er i kommersiell produksjon eller hobbyhøns, må være spesielt obs og ta forholdsregler for å hindre smitte av fugleinfluensa. Vi oppfordrer dere til å følge Mattilsynet på Facebook, og lese dere opp på deres nettside.

[Mattilsynets hjemmesider.](#)

## Nyansatt

Vibeke Julsrud er blitt pensjonist, og vi har fått inn en god erstatter på avdelingen. Det er Siri Josefine Mo. Velkommen!

Vi har derfor satt opp hvem som gjør hva på landbrukskontoret:

Harald Nøding Østvik	Fagleder, skogbruk, nydyrking og jordlovsakerB	951 43 054	<a href="mailto:harald.noding.ostvik@halden.kommune.no">harald.noding.ostvik@halden.kommune.no</a>
Kari Schjerpen	Tilskuddsordninger i jordbruket, erstatningsordninger, Innovasjon Norge, friluftsliv og naturmangfold	476 93 270	<a href="mailto:kari.schjerpen@halden.kommune.no">kari.schjerpen@halden.kommune.no</a>
Siri Josefine Mo	Tilskuddsordninger i jordbruket, erstatningsordninger, Innovasjon Norge, naturmangfold	948 49 490	<a href="mailto:siri.josefine.mo@halden.kommune.no">siri.josefine.mo@halden.kommune.no</a>
Bjørnar Strøm-Hågensen	Jakt og viltforvaltning, konsesjon- og delingsaker, naturmangfold	477 92 340	<a href="mailto:bjornar.strom.hagensen@halden.kommune.no">bjornar.strom.hagensen@halden.kommune.no</a>

Aktuelle kurs og arrangementer:

**25. august: Harvedemonstrasjon, Hellerud gård, Skjetten.** Norges Vel og NLR Øst arrangerer demonstrasjon av ulike typer kultivatorer og harver som kan kjøres i stubben etter tresking. I tillegg blir det faglige innlegg.

[Les mer om arrangementet på Hellerud gård.](#)

**30. august: Seminar: Gården som ressurs, Lier.** Viken Fylkeskommune inviterer til seminar på gården til en av Norges største og mest innovative jordbærprodusenter. Lær mer om hvordan gode idéer kan skape mer verdi for gården og næring i tilknytning til landbruket.

[Les mer om seminaret og meld deg på!](#)

I tillegg til disse arrangementene, arrangerer NLR Øst varme arbeider-kurs, autorisasjonskurs og kontroll dager for brannslukningsapparater.

[Se full oversikt over kurs i regi av NLR Øst](#)